

סוכה מו: (4 שורות מלמטה) עד מח. (משנה ראשונה)

ביאורים

'מאפר אתו': בסוגייתנו מובאת הוכחה לשיטה מסויימת מכך שכל גדולי הדור היו במשך כל סוכות ב'אפר' ולכן לא ישבו בסוכה. רש"י פירש שמדובר שבאו ממקום רעיית הבהמות. הדבר קשה מאוד שכל גדולי הדור היו במקום מרעה ולא ישבו בסוכה! בהר-צבי הביא שיש לגרוס 'מאיפרא אתו', והכוונה היא לאיפרא הורמיז אימו של שבור מלכא, ופירושו שגדולי הדור נתעסקו אצל מלך פרס לטובת כלל ישראל ולכן היו פטורים מסוכה. הרב מרגליות (ב'ניצוצי אור') הציע פירוש נוסף: יתכן שמעשה זה היה בשנת גזירה שדרו בפומבדיתא וערקו משם מפני הפולמוס ולא יכלו לקיים מצוה זו. (ור' בשפת-אמת פי' נוסף)

בתפילה, בברהמ"ז, בקידוש:
כולם מסכימים שאומרים 'יום
השמיני חג העצרת הזה'.

שמיני ספק שביעי (בחור"ל)?
רב: כדן שביעי (לעניין סוכה).
ר' יוחנן: כדן שמיני (לעניין סוכה).

<p><u>העמדה ב' למחלוקת:</u> <u>ישיבה בסוכה: מחלוקת</u> <u>ברכה על הסוכה: ברור שלא</u></p> <p>רב יוסף הביא הוכחה לר"י מכך שרשב"ש, שהביא את דעת רב, לא ישב בסוכה!</p>	<p><u>העמדה א' למחלוקת:</u> <u>ישיבה בסוכה: ברור שכן</u> <u>ברכה על הסוכה: מחלוקת</u></p> <p>רב יוסף הביא הוכחה לר"י מכך שגדולי הדור (שבאו מאפר) ישבו בסוכה ולא בירכו.</p>
---	--

פסק הגמרא: יושבים אך לא מברכים.

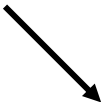
ראייה מהברייתא לכך שיש לברך שהחיינו בשמיני עצרת:
שמיני עצרת רגל בפני עצמו (נפרד מסוכות) לגבי: פּיס, זְמַן, רְגֵל, קֶרְבַּן, שִׁיר, בְּרַכָּה.

שהחיינו בשמיני עצרת:
ר"י, ר"נ, (וכן הלכה): מברכים,
ר"ש: לא מברכים
שהחיינו בשביעי של פסח
ר"י: לא מברכים.

ראיות מסברא ששמיני עצרת הוא חג נפרד מסוכות:
(1) אין בו את המצוות האופייניות לסוכות (סוכה, לולב, וניסוך המים לפי חכמים).
(2) מקריבים רק פר אחד (ולא כפי הסדרה החשבונית של סוכות).
(3) בשמיני עצרת נאמר "ביום השמיני" ללא ו' החיבור.
(4) בשביעי של סוכות נאמר "כמשפטם" שמשמעותו לשון סיום של קרבנות החג.

לא ניתן לטעון שביעי של פסח נפרד מששת ימי פסח לעניין מצה, כיוון שרק בליל יו"ט ראשון יש חובה לאכול מצה - בשאר ימי פסח אין חובה.

המשך בעמוד הבא.

ברייתא

האם ניתן להקריב רק חלק מקרבנות סוכות

חכמים: לא.

ר' יהודה: עקרונית לא, אבל: כשרק פרים חסרים – כן.

הוכחת ר' יהודה:

כמות הפרים יורדת מיום ליום - מכאן שאין הקרבתם מעכבת.

תגובת חכמים:

בשמיני עצרת יורדים גם מספר הכבשים והאילים!

תגובת ר' יהודה:

שמיני עצרת הוא חג נפרד מסוכות ב: (1) קרבן (2) שיר (3) ברכה (4) לינה.

הגמרא הציעה לפרש ש'ברכה' הכוונה ל'שהחיינו', ובכך להביא סיוע לר' יוחנן!

דחייה להצעה:

ייתכן שהכוונה היא להזכרת שמיני עצרת בברהמ"ז ובתפילה.

קושיה על ר' יהודה:

ר' יהודה (בבריתא) לומד מפסוקים שפסח שני, שאינו חג של 7 ימים, לא טעון לינה.

אם כך גם שמיני עצרת, (שאינו חג של 7 ימים) לא טעון לינה!

תירוץ:

ר' יהודה התכוון בברייתא רק לפסח שני (כי הפסוקים עוסקים בפסח).

ניסיון הוכחה שלר' יהודה רק פסח שני לא טעון לינה:

המשנה בביכורים קובעת שביכורים טעונים: קרבן, שיר, תנופה, לינה.

משנה זו היא ר' יהודה כי הוא זה הסובר (בברייתא אחרת) שביכורים טעונים תנופה.

דחיית ההוכחה:

ייתכן שהמשנה כראב"י שגם הוא סובר שביכורים טעונים תנופה.